

Mere zaštite bilja za voćke u novembru

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 10.11.2025 *Брой:* 11/2025

Zima je već pred vratima, a listopadne biljne vrste se pripremaju za zimsko mirovanje. Nakon opadanja lišća voćaka, vreme je za važne preventivne mere zaštite bilja. Ovo će sprečiti povećanje fitopatogene infekcije i populacije insekata sledeće godine.

Sada je takođe vreme da se pripremi plan za suzbijanje bolesti i štetočina sledeće godine, kao i da se napravi kalkulacija preparata i materijala potrebnih za sprovođenje aktivnosti vezanih za ovu kontrolu.

Tokom meseca, pogodniji uslovi za sadnju voćaka i za sprovođenje fitosanitarnih aktivnosti na voćnim kulturama biće dostupni tokom druge dekade.

Budući da se micelijum nekih bolesti čuva u lišću, plodovima i zemljištu, a insekti mogu prezimeti u zemljištu, na mumificiranim plodovima i drvetu, te formirati gnezda gusenica na izdancima i lišću, neophodne su sledeće mere:

Za jabučaste, koštičave i orašaste plodove

Kod stabala jabuke i kruške jako zaraženih čadavom krastavošću i trešnje cilindo-sporijumom pre opadanja lišća, njihovo otpalo lišće se sakuplja i prska 5% karbamidom.

Zasadi breskve, crne ribizle, trešnje, višnje i badema prskaju se 2% Bordo smesom (2 kg plavog kamena i 1,5 kg živog kreča na 100 L vode) za suzbijanje rupičavosti lista i zarazne apopleksije.

Stabiljke i deblje grane voćaka premazuju se 20% krečnim mlekom i malo gline radi zaštite od zimskih mrazeva, uništavanja lišajeva i mahovina, te odbijanja jabučnog staklokrilca i leopard moljca.

Za suzbijanje smeđe i crne truleži, opadanja plodova dunje, bademove osice, breskvinog savijača, smeđorepke i belaša, sakupljaju se i uništavaju mumificirani plodovi i gnezda gusenica.

Izdanci jabuke i breskve zaraženi pepelnicom, izdanci kruške zaraženi čađavom krastavošću, crnom truleži i smeđom pegavošću lista, izdanci koštičavog voća i badema napadnuti rupičavosti, izdanci jabučastih i koštičavih vrsta zaraženi smeđom truleži, izdanci badema napadnuti cercosporozom, narandžastim pegama i krastavošću, izdanci oraha napadnuti antraknozom i bakteriozom, izdanci lešnika napadnuti lešnikovim surlašem, jajni prstenovi gubara i jajne ploče jabučnog moljca se seku i spaljuju.

Kako bi se uništile prezimljujuće gusenice jabučnog savijača, šljivinog smotavca, orahovog smotavca, kruškinog cvetojeda, jabučnog minera, korine tortrikse, jabučnog staklokrilca, kruškine buve, glogovog pauka i jajne mase gubara, stara kora voćaka se struže, sakuplja i spaljuje.

Struganje se vrši tupim nožem, ne oštećujući floemski deo kore, a otpad se sakuplja u platno i spaljuje.

Otpalo lišće u zasadima oraha se sakuplja i spaljuje kako bi se uništile prezimljujuće infekcije antraknoze i bakterioze koje se nalaze u njima.

Zemljište u voćnim zasadima se duboko preorava kako bi se uništili jabučna osa, zmijoliki miner lista, larve gundelja, jabučni cvetojed, kruškina stenica, višnja listara, trešnjina muva, koštičava osa, šljivina osa, bademova osica, bademova listara, orahov moljac, lešnikov surlaš i kestenov surlaš.

Dubokom obradom lišća takođe se uništavaju čađava krastavost jabuke i kruške, bele pege lista kruške, smeđe pege lista dunje i kruške, crna trulež jabučastih vrsta, opadanje plodova dunje, crvene pege lista šljive, cercosporoza, narandžaste pege i krastavost badema, antraknoza i bakterioza oraha.

Tako lišće truli, a sa njim i patogeni umiru.

Za jagode

Bela pega lista jagode uzrokovana je gljivicom koja prezimljava kao micelijum u zelenim listovima i kao zimsko plodonosna tela u osušenim listovima. Tokom zime, plodonosna tela – peritecije – pune se mnogim zimskim sporama. Sa dovoljnom vlagom i nakon završetka svog razvoja, spore se oslobađaju u vazduh, čime uzrokuju primarne infekcije. Na pegama od primarnih infekcija, formiraju se letnje spore – konidiospore – koje služe za masovno širenje bolesti. Simptomi su najjasnije izraženi na listovima – bele okrugle pege sa crvenkastom periferijom.

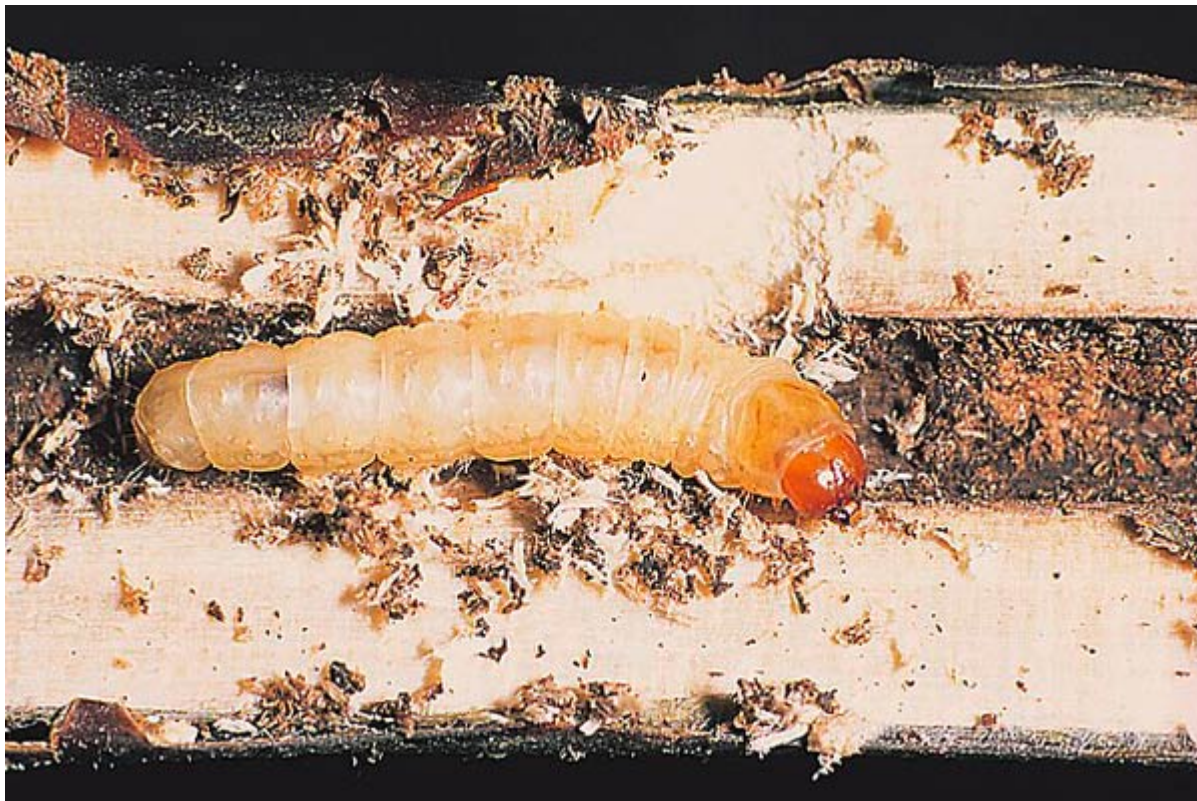
Zemljište se preorava kako bi se uništili odrasli jagodini stablo-surlaši, jagodini surlaši, bele i crvene pege lista.

Za maline

Izdanci zaraženi antraknozom, didimelom, te napadnuti malininom galicom ili Agrilusom se seku i uništavaju.

Zemljište između redova zasada se preorava kako bi se uništili odrasli malinini bube i larve malinine galice, kao i uzročnici rđe, antraknoze i pega lista.

Za crnu ribizlu

Larva staklokrilca crne ribizle

Izdanci napadnuti američkom pepelnicom i staklokrilcem se seku i spaljuju.

Zemljište se preorava kako bi se uništila galica crne ribizle, koja prezimljava kao larva u kokonu na površini zemljišta.